

Ostrzeganie i alarmowanie

Ostrzeżenie i alarmowanie

Powszechnie wiadomo, że przestrzeganie odpowiednich zasad postępowania zmniejsza ryzyko odniesienia obrażeń w wyniku wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń. Jednak w jaki sposób ludność bezpośrednio zagrożona ma zdobyć informacje o pojawieniu się danego niebezpieczeństwa? Szczególne znaczenie w informowaniu ludności cywilnej o zbliżającym się zagrożeniu odgrywają sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze, które mają pewną ustaloną formę.

W celu zrozumienia poniższego materiału przypomnij sobie charakterystyczne zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny oraz jakie są metody postępowania w przypadku ich wystąpienia. Warto również przypomnieć sobie informacje z lekcji dotyczących zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej oraz związane z tym kompetencje poszczególnych organów i instytucji.

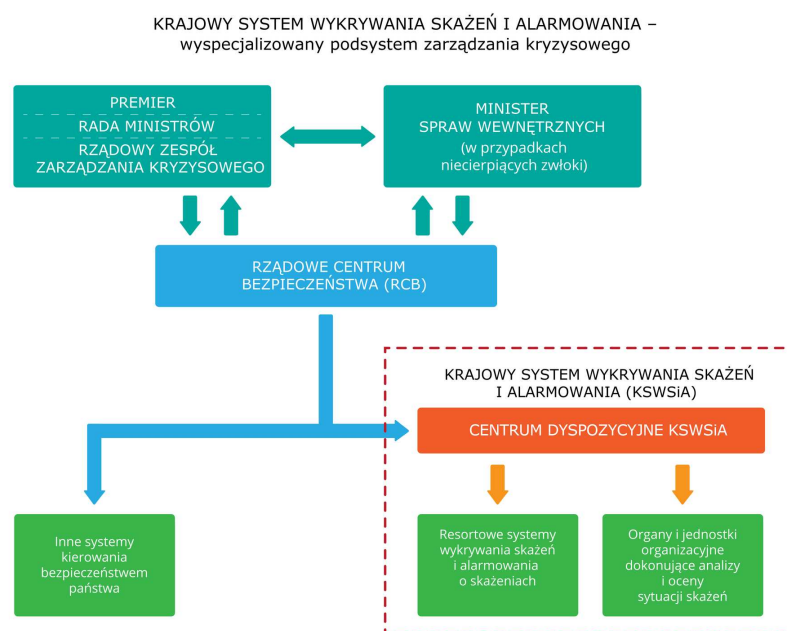
Nauczysz się

- wyjaśniać rolę wczesnego ostrzeżenia i alarmowania ludności;
- opisywać sposoby i treści powiadamiania o zagrożeniach;
- rozróżniać sygnały alarmowe;
- wymieniać obowiązki ludności po ogłoszeniu alarmu.

1. Powiadamianie, ostrzeżenie i alarmowanie

W celu zapobiegania skutkom katastrof naturalnych, awarii technicznych lub działań terrorystycznych, mogących spowodować wystąpienie skażeń chemicznych, biologicznych bądź promieniotwórczych, a także dla przeprowadzania niezbędnych treningów i ćwiczeń, stworzono w Polsce jednolity **Krajowy System Wykrywania Skażeń i Alarmowania** (KSWSiA). W jego skład wchodzi systemy: obserwacji, pomiarów, analiz, prognozowania skażeń i powiadamiania o skażeniach (funkcjonują

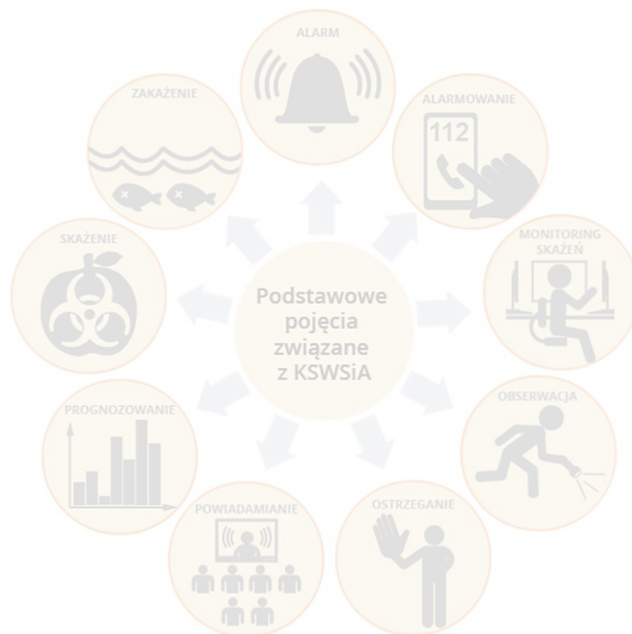
one lub są uruchamiane i rozwijane w sytuacjach wystąpienia skażeń powstałych na skutek katastrofy naturalnej albo awarii technicznej, działań terrorystycznych albo na skutek zagrożenia wojennego lub wojny), a także organy i jednostki organizacyjne, które dokonują analizy skażeń i oceny sytuacji oraz opracowują, ogłaszają i wprowadzają działania interwencyjne. Nadzór nad funkcjonowaniem krajowego systemu i funkcje koordynacyjne sprawuje Minister Obrony Narodowej przy pomocy centrum dyspozycyjnego, którego rolę pełni Centralny Ośrodek Analizy Skażeń Sił Zbrojnych. Miejsce i rolę KSWSiA w systemie bezpieczeństwa państwa prezentuje poniższa grafika.

Krajowy System Wykrywania Skażeń i Alarmowania – wyspecjalizowany podsystem zarządzania kryzysowego

Źródło: Dariusz Adryan, licencja: CC BY 3.0.

Podstawowym dokumentem prawodawstwa Rzeczypospolitej Polskiej odnoszącym się do systemu wykrywania skażeń i alarmowania jest rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach z 7 stycznia 2013 r. Rozporządzenie to nie tylko określa zasady funkcjonowania omawianego systemu, ale także definiuje najważniejsze pojęcia (czynności), których poznanie jest niezbędne do zrozumienia działania Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania. Zbiorczo prezentuje je poniższa grafika interaktywna.

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D18in4ZoX>

Powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie – najważniejsze pojęcia

Źródło: Tomorrow Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

2. Sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze

W przypadku wykrycia skażenia lub wystąpienia sytuacji kryzysowej, zaistniałych na skutek katastrofy naturalnej, awarii technicznej, działań terrorystycznych lub zagrożenia wojennego, ludność bezpośrednio zagrożoną informuje się o tym za pomocą **sygnałów alarmowych**. Natomiast w przypadku, gdy istnieje realne zagrożenie związane ze skażeniem, zakażeniem lub klęską żywiołową, ludność cywilna otrzymuje **komunikaty ostrzegawcze**.

W załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach opisano sposoby przekazywania sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych powszechnie obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Można się z nimi zapoznać w poniższej aplikacji, a następnie tabeli.

		Ogłoszenie alarmu	Odwołanie alarmu
SPOSÓB OGŁOSZENIA ALARMU	Akustyczny system alarmowy	Modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut 	Ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut
	Środki masowego przekazu	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: „Uwaga! Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla"	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: „Uwaga! Uwaga! Uwaga! Odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla"
	Wizualny sygnał alarmowy	Znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej 	

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D18in4ZoX>

Rodzaje alarmów i sygnały alarmowe

Źródło: Dariusz Adrian, Michał Szymczak, Tomorrow Sp. z o.o., Nuclear Alarm Siren Sound Sample

(<https://soundcloud.com>), Techtonic, tyt. Civil-defense-siren-constant (<http://commons.wikimedia.org>), licencja: CC BY 3.0.

Komunikaty ostrzegawcze

LP.	Rodzaj komunikatu	Sposób ogłoszenia komunikatu	Sposób odwołania komunikatu
		Za pomocą środków masowego przekazu	Za pomocą środków masowego przekazu
1.	Upředzenie o zagrożeniu skażeniami.	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: <i>Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenieokoło godz. minmoże nastąpić skażenie (podać rodzaj skażenia) w kierunku(podać kierunek).</i>	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: <i>Uwaga! Uwaga! Odwołuję upředzenie o zagrożeniu (podać rodzaj skażenia) dla</i>

LP.	Rodzaj komunikatu	Sposób ogłoszenia komunikatu	Sposób odwołania komunikatu
		Za pomocą środków masowego przekazu	Za pomocą środków masowego przekazu
2.	Uprzedzenie o zagrożeniu zakażeniami.	Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: <i>Uwaga! Uwaga!</i> <i>Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu</i> (podać rodzaj zakażenia) <i>dla</i>
3.	Uprzedzenie o klęskach żywiołowych i zagrożeniu środowiska.	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: <i>Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców</i> (podać rodzaj zagrożenia, spodziewany czas wystąpienia i wytyczne dla mieszkańców).	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: <i>Uwaga! Uwaga!</i> <i>Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu</i> (podać rodzaj klęski) <i>dla</i>

Decyzje o wprowadzeniu lub ogłoszeniu sygnału alarmowego bądź komunikatu ostrzegawczego, a także o ich odwołaniu podejmuje właściwy terytorialnie organ administracji publicznej.

Należy pamiętać, że sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze mogą być zastosowane wyłącznie w sytuacji rzeczywistego zagrożenia. Wykorzystanie ich w ramach treningów i ćwiczeń dotyczących systemów wykrywania i alarmowania jest możliwe tylko po ogłoszeniu rozpoczęcia tych treningów lub ćwiczeń przez właściwe terytorialnie organy administracji publicznej, z 24-godzinnym wyprzedzeniem,

w środkach masowego przekazu i w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie. Ogłoszenie zawiera także informacje o zakresie i zasięgu terytorialnym prowadzonego treningu lub ćwiczenia.

Polecenie 1

Zastanów się, czy zdarzyło ci się usłyszeć kiedyś sygnał alarmowy lub komunikat ostrzegawczy. Jeśli tak, to opisz sytuację, w jakiej to nastąpiło. Czy było to ostrzeżenie przed realnym zagrożeniem, czy tylko ćwiczenie?

Polecenie 2

Zastanów się, jaką funkcję w ochronie ludności cywilnej pełnią ćwiczenia z wykorzystaniem sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych. W kilku zdaniach przedstaw i uzasadnij swoją opinię.

3. Zasady postępowania po ogłoszeniu oraz po odwołaniu alarmu lub komunikatu ostrzegawczego

Dla zapewnienia bezpieczeństwa ludności ważne jest nie tylko skuteczne przekazanie sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych, ale również odpowiednie zachowanie się po ich ogłoszeniu oraz odwołaniu. Najistotniejszą kwestią jest niepoddawanie się lękowi i panice – stanom naturalnym w sytuacji poczucia zagrożenia i niepewności. W takich chwilach należy unikać przekazywania niesprawdzonych informacji pochodzących z niepewnych, przypadkowych źródeł, myśleć w racjonalny sposób, działać stanowczo i zdecydowanie, a przede wszystkim nie ulegać presji otoczenia. Wskazana jest rozmowa, wymiana poglądów oraz chwila zastanowienia, które umożliwią wyciągnięcie wniosków i zaplanowanie dalszego działania. Dodatkowo należy:

- przejąć inicjatywę i zorganizować działanie (akcję ratowniczą, pomoc, wsparcie);
- dokonać podziału obowiązków, angażując wszystkich zebranych;

- informować i wyjaśniać w celu przekonania mieszkańców do zaplanowanego działania, stosując przy tym mocne, praktyczne i racjonalne argumenty.

W przeciwdziałaniu panice, a zarazem zapewnieniu bezpieczeństwa po ogłoszeniu oraz po odwołaniu alarmu lub komunikatu ostrzegawczego, ważne jest również stosowanie się do kilku bardzo ważnych zasad.

W razie ogłoszenia alarmu należy:

- przerwać aktualnie wykonywane czynności;
- odpowiednio się ubrać;
- wyłączyć wszystkie urządzenia elektryczne (najlepiej głównym wyłącznikiem prądu lub bezpiecznikami), odciąć dopływ gazu (wyłączyć główny zawór), wygasić paleniska w piecach, kuchenkach i kominkach;
- zabrać dokumenty osobiste, zapas żywności, indywidualne środki ochrony przed skażeniami, środki opatrunkowe oraz w miarę potrzeb i możliwości latarkę elektryczną, koc, odbiornik radiowy (na baterie) itp.;
- zamknąć okna i drzwi oraz opuścić dom/mieszkanie;
- sprawdzić, czy o alarmie zostali powiadomieni sąsiedzi;
- na wsiach należy spędzić zwierzęta z pastwisk i wybiegów do pomieszczeń gospodarskich lub ukryć je w zagłębieniach terenu, parowach, wąwozach;
- pośpiesznie udać się do wyznaczonych miejsc ukrycia lub schronów;
- w razie ogłoszenia alarmu o skażeniach podczas przemieszczania się na zewnątrz budynku należy zabezpieczyć drogi oddechowe, twarz i skórę oraz unikać kontaktu z pozostawionymi na zewnątrz przedmiotami;
- na zewnątrz należy pomóc słabszym, chorym i ułomnym oraz podporządkować się ściśle poleceniom służb porządkowych obrony cywilnej;
- w schronie lub ukryciu trzeba bezwzględnie podporządkować się poleceniom służb ochronnych.

Polecenie 3

Wyjaśnij, dlaczego po ogłoszeniu alarmu należy wyłączyć wszystkie urządzenia elektryczne, odciąć dopływ gazu i wygasić paleniska w piecach, kuchenkach i kominkach.

Po odwołaniu alarmu należy:

- bezwzględnie postępować zgodnie z poleceniami wydawanymi przez służby ratownicze;
- ostrożnie opuścić schron lub ukrycie, omijając jednocześnie wszelkie podejrzane przedmioty (np. zasobniki, pojemniki, torby) oraz miejsca (np. kałuże, plamy i zagłębienia terenu);
- przemieszczać się, korzystając jednocześnie z indywidualnych środków ochronnych, chyba że komunikaty służb ratowniczych zezwolą na ich nieużywanie;
- wrócić do miejsc zamieszkania wyłącznie po upewnieniu się, że zagrożenie na pewno zniknęło, a wszelkie niezbędne zabiegi sanitarne zostały wykonane;
- sprawdzić, we współpracy ze specjalistycznymi służbami, czy konstrukcja miejsca zamieszkania nie stanowi zagrożenia;
- zniszczyć wodę i żywność, która pozostała w miejscu zamieszkania;
- stale zachowywać ostrożność, a po stwierdzeniu zmian chorobowych u ludzi lub zwierząt natychmiast powiadomić odpowiednie służby.

Po usłyszeniu komunikatu uprzedzającego o zagrożeniu skażeniami oraz komunikatu uprzedzającego o zagrożeniu zakażeniami należy:

- natychmiast włączyć odbiornik nastawiony na regionalną (lokalną) rozgłośnie radiową lub stację telewizyjną;
- oczekiwać komunikatów i zarządzeń Państwowej Inspekcji Sanitarnej i lokalnej stacji sanitarno-epidemiologicznej;
- zastosować się do instrukcji i wskazówek zawartych w ogłaszanych komunikatach;

- sprawdzić stan posiadanych indywidualnych środków ochrony dróg oddechowych i skóry;
- sprawdzić, czy posiadane zapasy wody, żywności, pasz i leków są wystarczające;
- sprawdzić szczelność pomieszczeń ochronnych;
- odizolować i zamknąć w bezpiecznym miejscu zwierzęta hodowlane i domowe;
- unikać kontaktu z dzikimi zwierzętami, a szczególnie z gryzoniami i owadami;
- sprawdzić, czy sąsiedzi usłyszeli komunikat;
- przygotowując się do przejścia do pomieszczeń ochronnych, zabrać ze sobą radiodbiornik na baterie.

Po usłyszeniu komunikatu uprzedzającego o klęskach żywiołowych i zagrożeniu środowiska należy:

- natychmiast włączyć odbiornik nastawiony na regionalną (lokalną) rozgłośnie radiową lub stację telewizyjną;
- wysłuchać komunikatu o zagrożeniu oraz zastosować się do zarządzeń i poleceń wydawanych przez uprawnione organy administracji publicznej oraz służby ratownicze;
- sprawdzić, czy sąsiedzi usłyszeli komunikat;
- w przypadku komunikatu o spodziewanych silnych wiatrach pozamykać wszystkie okna i drzwi, usunąć z miejsc odkrytych (balkonów, tarasów, podwórek) przedmioty, które mogą zostać uniesione przez wiatr, zabezpieczyć pojazdy oraz przygotować się na przerwy w dostawach prądu, wody i gazu.

Polecenie 4

Wyjaśnij, dlaczego po usłyszeniu komunikatu uprzedzającego o zagrożeniu należy natychmiast włączyć lokalną rozgłośnie radiową lub stację telewizyjną.

Zapamiętaj!

Najważniejsze rzeczy, jakie powinieneś ze sobą zabrać, opuszczając miejsce zamieszkania:

- dokumenty osobiste,
- niezbędne leki (dla siebie i najbliższych),
- wodę i żywność,
- pieniądze,
- ubiór odpowiedni do sytuacji i pory roku,
- okrycie przeciwdeszczowe,
- indywidualne środki ochrony przed skażeniami,
- radio na baterie,
- telefon komórkowy,
- podręczną latarkę.

4. Podsumowanie

- W celu zapobiegania skutkom katastrof naturalnych, awarii technicznych lub działań terrorystycznych mogących spowodować wystąpienie skażeń chemicznych, biologicznych bądź promieniotwórczych, a także w przypadku przeprowadzania niezbędnych treningów i ćwiczeń został utworzony w Polsce jednolity **Krajowy System Wykrywania Skażeń i Alarmowania**.
- Podstawowym dokumentem prawodawstwa Rzeczypospolitej Polskiej odnoszącym się do systemu wykrywania skażeń i alarmowania jest **rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach**.
- W przypadku wykrycia skażenia lub wystąpienia sytuacji kryzysowej, zaistniałych na skutek katastrofy naturalnej, awarii technicznej, działań terrorystycznych lub zagrożenia wojennego, ludność bezpośrednio zagrożoną informuje się o niebezpieczeństwie za pomocą **sygnałów alarmowych**.

- W przypadku realnego zagrożenia związanego ze skażeniem, zakażeniem lub klęską żywiołową, ludność cywilną powiadamia się o niebezpieczeństwie, podając **komunikaty ostrzegawcze**.
- Decyzje o wprowadzeniu lub ogłoszeniu sygnału alarmowego bądź komunikatu ostrzegawczego, a także o ich odwołaniu, podejmuje **właściwy terytorialnie organ administracji publicznej**.
- Sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze mogą być zastosowane wyłącznie **w sytuacji rzeczywistego zagrożenia**. Wykorzystanie ich w ramach treningów i ćwiczeń dotyczących systemów wykrywania i alarmowania jest możliwe tylko po ogłoszeniu tych treningów lub ćwiczeń przez właściwe terytorialnie organy administracji publicznej, przy zachowaniu właściwego wyprzedzenia i po poinformowaniu o tym miejscowej ludności.
- Dla zapewnienia bezpieczeństwa ludności ważne jest nie tylko skuteczne przekazanie sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych, ale również **odpowiednie zachowanie** po ich ogłoszeniu oraz odwołaniu.

5. Praca domowa

Polecenie 5

Wyobraź sobie, że w piątkowe popołudnie znajdujesz się w domu, w swoim pokoju i oglądasz telewizję. W pewnym momencie słyszysz sygnał alarmowy, który nie był wcześniej zapowiadany. Opisz szczegółowo swoje postępowanie.

6. Słownik

Definicja: alarm

sygnał z dowolnego źródła informujący, że zostało wykryte skażenie lub że wystąpiła sytuacja kryzysowa, które zaistniały na skutek katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, działań terrorystycznych albo na skutek zagrożenia wojennego lub wojny

Definicja: alarmowanie

działania mające na celu natychmiastowe przekazanie właściwym terytorialnie władzom, służbom i ludności na danym terenie sygnału informującego o zagrożeniu skażeniem, skażeniu lub o sytuacji kryzysowej, które zaistniały na skutek katastrofy naturalnej lub awarii technicznej, działań terrorystycznych lub na skutek zagrożenia wojennego lub wojny

Definicja: Krajowy System Wykrywania Skażeń i Alarmowania

system utworzony w celu zapobiegania skutkom katastrof naturalnych, awarii technicznych lub działań terrorystycznych, mogących spowodować wystąpienie skażeń chemicznych, biologicznych lub promieniotwórczych, a także w celu przeprowadzania niezbędnych treningów i ćwiczeń; składa się z systemów obserwacji, pomiarów, analiz, prognozowania skażeń i powiadamiania o skażeniach oraz organów i jednostek organizacyjnych, które dokonują analizy skażeń i oceny sytuacji, a także opracowują, ogłaszają i wprowadzają działania interwencyjne

Definicja: komunikat ostrzegawczy

komunikat przekazywany ludności cywilnej w przypadku, gdy istnieje realne zagrożenie skażeniem, zakażeniem lub klęską żywiołową

Definicja: monitoring skażeń

systematyczna obserwacja prowadzona w określonych geograficznie punktach lub wyznaczonych obszarach w celu wykrywania uwolnionych do środowiska materiałów powodujących skażenie lub w celu stwierdzenia zmian stopnia tego skażenia

Definicja: obserwacja

prowadzenie w określonych geograficznie punktach lub wyznaczonych obszarach działań mających na celu wykrycie źródła skażenia lub ogniska zakażenia, miejsc uwolnienia do środowiska materiałów powodujących skażenie lub stwierdzenie zmian stopnia tego skażenia, jak też czasu jego powstania

Definicja: ostrzeżenie

działania mające na celu przekazanie komunikatów i informacji uprzedzających o prawdopodobnych zagrożeniach, zalecających podjęcie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruujące o sposobach prowadzenia takich działań

Definicja: powiadamianie

przekazanie, przy użyciu wszelkich dostępnych środków, określonych informacji mających na celu zaalarmowanie właściwych władz i ludności o możliwości wystąpienia zagrożenia, o jego wystąpieniu lub ustąpieniu oraz przekazanie informacji dotyczących sposobu postępowania w danym przypadku

Definicja: prognozowanie

ocena rozwoju sytuacji będącej następstwem skażenia połączona z przewidywaniem i przedstawianiem możliwych skutków skażenia środowiska naturalnego, w szczególności gruntu, wody, powietrza, powierzchni ciała ludzi lub zwierząt, a także określanie wynikających z tego skutków dla funkcjonowania sfery publicznej i obiektów szczególnie ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa

Definicja: skażenie

zanieczyszczenie środowiska (w szczególności gruntu, wody, powietrza, żywności, pasz oraz powierzchni ciała ludzi lub zwierząt) niebezpiecznymi substancjami i mieszaninami chemicznymi, materiałami promieniotwórczymi lub zakaźnymi czynnikami biologicznymi, niezależnie od ich rodzaju i czasu ich oddziaływania

Definicja: zakażenie

skutek zakażenia ludzi, zwierząt lub roślin zakaźnymi czynnikami biologicznymi

7. Zadania

Ćwiczenie 1

Wskaż, które zdania są prawdziwe, a które – fałszywe.

	Prawda	Fałsz
Krajowy System Wykrywania Skazań i Alarmowania powstał, by zwiększyć skuteczność działań obronnych organów władzy publicznej.	☐	☐
O użyciu sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych w ramach ćwiczeń i treningów ludność cywilna musi być poinformowana z 24-godzinnym wyprzedzeniem, przy wykorzystaniu środków masowego przekazu i w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie.	☐	☐
Podstawowym dokumentem prawodawstwa Rzeczypospolitej Polskiej odnoszącym się do systemu wykrywania skazań i alarmowania jest Ustawa	☐	☐

o zarządzaniu kryzysowym.		
W przypadku realnego zagrożenia skażeniem, zakażeniem lub klęską żywiołową, ludność cywilną powiadamia się o niebezpieczeństwie za pomocą sygnałów alarmowych.	□	□

EdB

Źródło: Michał Banaś, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Które z czynności należy wykonać w razie ogłoszenia alarmu?

- Odpowiednio się ubrać.
- Dokończyć aktualnie wykonywane czynności.
- Natychmiast opuścić miejsce zamieszkania.
- Zabrać dokumenty osobiste.
- Spakować i zabrać zapas żywności.
- Opuszczając miejsce zamieszkania, pozostawić okna uchylone lub otwarte.
- Spakować i zabrać indywidualne środki ochrony przed skażeniami oraz środki opatrunkowe.
- Opuszczając miejsce zamieszkania, sprawdzić, czy o alarmie powiadomieni są sąsiedzi.

EdB

Źródło: Michał Banaś, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 3

Które z poniższych czynności należy wykonać po usłyszeniu komunikatu uprzedzającego o zagrożeniu skażeniami oraz komunikatu uprzedzającego o zagrożeniu zakażeniami?

- Sprawdzić szczelność pomieszczeń ochronnych.
- Natychmiast wyłączyć wszystkie urządzenia elektryczne i odciąć dopływ gazu.
- Pospiesznie udać się do wyznaczonych miejsc ukrycia lub schronów.
- Stosować się do instrukcji i wskazówek zawartych w ogłaszanych komunikatach.
- Sprawdzić, czy posiadane zapasy wody, żywności i leków są wystarczające.
- Dokarmić wszystkie napotkane zwierzęta, również te dzikie.
- Sprawdzić stan posiadanych indywidualnych środków ochrony dróg oddechowych i skóry.

EdB

Źródło: Michał Banaś, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 4

Co oznacza modulowany dźwięk syreny trwający trzy minuty?

- Ogłoszenie alarmu.
- Odwołanie alarmu.
- Awarię systemu.
- Uprzedzenie o klęskach żywiołowych.

EdB

Źródło: Michał Banaś, licencja: CC BY 3.0.